

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI MINTAFELADATOK

A 2024. JANUÁR 1-TŐL BEVEZETÉSRE KERÜLŐ VIZSGAKÖVETELMÉNYEK SZERINT

MINTAFELADATOK:

A projektmunka témáját a vizsgázó a központilag meghatározott – alábbi – három témakör valamelyikéből választhatja.

A projektmunka leadásakor a vizsgázónak mellékelnie kell a munkanaplót. Ebben röviden le kell írnia a feladatválasztással kapcsolatos motivációkat, a munkája során felmerült problémákat, kérdéseket, tapasztalatokat, a projektmunka készítése során alkalmazott módszereket, a döntési helyzeteket, az esetleges akadályokat és ezek megoldását, a feladatmegoldás során tapasztalt személyes élményeket.

A projektkészítés közben készült jegyzeteket, vázlatokat, nyersvázlatot, meghívókat, fényképeket és bármilyen más, a vizsgázó által kiválasztott dokumentációt a vizsgázó portfólióba rendezi. A portfólió az elkészült projektmunka mellékletét képezi.

1. Polgármester

Nézzon utána, kik voltak a rendszerváltás óta települése/fővárosi kerülete polgármesterei!

Mutassa be a polgármesterek főbb feladatait, jogait és kötelességeit, illetve ismertesse azt az intézményi környezetet, amelyben a jelenlegi ciklusban dolgoznak (kapcsolatukat a képviselő-testülethez, jegyzőhöz, kormányhivatalhoz, stb.)!

Hogyan nevezték a városvezetőket az 1989-es rendszerváltás előtti évtizedekben? Melyek a főbb eltérések a jelenlegi városvezetők és az államszocialista rendszer településvezetőinek feladatai és jogkörei között?

Hogyan zajlik a polgármester-jelöltállítás folyamata a helyhatósági választásokon? Kik voltak a polgármesterjelöltek a legutóbbi helyhatósági választásokon? Mutassa be a polgármesterjelöltek programjaiból a legfontosabb pontokat.

Hogyan alakult a részvételi arány a helyhatósági választásokon településen/fővárosi kerületében? Nézzon utána, hogyan változott a részvételi arány a rendszerváltás óta! Mi lehet ennek az oka?

A választott altéma kidolgozása jelenti a projekt önálló kutatásra vonatkozó részét. Az alábbi két altéma közül egyet kell választania.

- Készítsen saját polgármesteri programot! Melyek települése/fővárosi kerülete előnyei és/vagy fejlesztésre szoruló problémái? Hogyan kezelné ezeket? Mivel, és mely felületeken szólítaná meg a választóit? Melyek lennének programja hívószavai? (A projekt fajtájától függetlenül mellékletként készítsen el egy kampányplakátot saját polgármesteri kampányához!)

- A projekt részeként utána kellett járnia a választási hajlandóságnak. Ezt kiegészítendő készítsen kérdőíves felmérést (minimum 20 résztvevővel), illetve interjúkat (legalább hármat) a választási hajlandóságról. Vizsgálja meg, hogyan viszonyulnak a településén/kerületében élő emberek a polgármesteri pozícióhoz. Mennyire tartják fontosnak, hogy részt vegyenek a helyi közösség vezetőjének megválasztásában? Hogyan követik nyomon a városvezető működését? Mennyire ismerik a helyi problémákat? Az összegyűjtött információkból vonjon le következtetéseket! Jellemezze saját környezete viszonyát a helyi közügyek iránt! Próbálja megmagyarázni a feltárt eredmények hátterét, illetve következményeit a települése életére vonatkozóan!

2. Társadalmi problémák

Minden közösség küzd társadalmi problémákkal.

Járjon utána, hogy a saját településén milyen társadalmi problémák merülnek fel! (Mélyszegénység, hajléktalanság, az infrastruktúra hiánya vagy nem megfelelő működése – csatornázás, tömegközlekedés stb.)

Mutassa be, hogy Magyarországon melyek a legjelentősebb társadalmi problémák (legalább három téma kifejtése szükséges). Mutassa be, hogy a rendszerváltás óta hogyan változtak ezek a területek Magyarországon (javult/stagnált/romlott a helyzet)! Vesse össze az országos tendenciákat a saját településén/kerületében megfigyelhetőkkel. Az országos átlagnál jobb/hasonló/rosszabb a helyzet?

Mutassa be, mely állami és mely települési intézmények hivatottak ezeket a problémákat kezelni!

Járjon utána, mely civil szervezetek vesznek részt a településén előforduló társadalmi problémák kezelésében.

A választott altéma kidolgozása jelenti a projekt önálló kutatásra vonatkozó részét. Az alábbi két altéma közül egyet kell választani.

- Tervezzon meg egy projektet, melynek keretében a települése egy kiválasztott problémáját kezeli! Mutassa be, mekkora kört érint ez a probléma (pl.: a település egészét vagy csak bizonyos lakóit - időseket, gyermekeket, roma kisebbség tagjait). Mely helyi, állami és civil szervezetek segíthetnek a probléma megoldásában? Készítsen kérdőíves felmérést az érintettekkel (legalább 20 fővel). Ők hogyan látják a helyzetüket? Szerintük hogyan lehetne segíteni rajtuk leginkább? Nézzon utána, más településeken hogyan kezelik ezt a problémát? Mutasson be jógyakorlatokat!

Készítsen legalább három interjút olyan személyekkel, akik érintettek a kiválasztott társadalmi probléma által (legyen köztük legalább egy, a megoldáson dolgozó szakember).

- Tervezzon meg egy projektet, melynek keretében felvilágosító kampányt szervez a települése/fővárosi kerülete lakosságának a helyi közösséget érintő legfontosabb problémákról (elegendő egy ilyet feldolgoznia). Mely felületeken érné el a helyi lakosságot? Melyek lennének kampánya hívó szavai? Hogyan differenciálná a tájékoztatást a különböző társadalmi alcsoportok hatékonyabb elérése céljából. Készítsen legalább egy olyan plakátot, melyet felhasználna a programhoz. Ezt mellékelje a projektmunkához (magához a produktumhoz, ne pedig a portfólióhoz). Nézzon utána, hogy a településen ki felelős az önkormányzati projektek kommunikálásáért? Készítsen interjút vele!

3. Szociális ellátórendszer

Mutassa be a szociális ellátórendszer felépítését Magyarországon!

Melyek az állami fenntartású, és melyek az önkormányzati tulajdonú szociális intézmények a településén? Hogyan kapcsolódnak ezek az intézmények a társadalombiztosítás rendszeréhez? Mely szervezetek vesznek még részt a szociális ellátórendszerben településén/fővárosi kerületében?

Hogyan változott a rendszerváltás óta a helyi szintű szociális ellátórendszer fenntartói struktúrája? Mutassa be ennek a változásnak a hátterét/okait? (Például a finanszírozás kérdésén keresztül.)

Mutasson be példákat a helyi szociális ellátórendszer természetbeni és pénzbeli jutásaira/szolgáltatásaira!

A választott altéma kidolgozása jelenti a projekt önálló kutatásra vonatkozó részét. Az alábbi két altéma közül egyet kell választani.

- Válasszon ki a településén egy intézményt, amely a szociális ellátórendszer része! Mutassa be annak felépítését és a működését! Hasonlítsa össze a kiválasztott egységet egy másik település azonos feladatot ellátó intézményével! Melyek a fő különbségek? Mi lehet az eltérések oka? Készítsen interjút az ott dolgozókkal, és azokkal, akik igénybe veszik az intézmény szolgáltatásait! Mivel elégedettek, min változtatnának? A beérkezett vélemények alapján készítsen ajánlást a fenntartó számára! Emelje ki a vizsgált intézmény főbb erősségeit, illetve javasoljon legalább három olyan változtatást, mellyel javulna az intézményben az ellátás színvonala!

Járjon utána, hogy a települése/fővárosi kerületének önkormányzatán ki vagy kik felelősek a szociális ügyekért. Készítsen interjúkat az önkormányzatnak a szakterületért felelős alkalmazottaival! Nézzon utána, hogy az önkormányzati költségvetés mekkora részét teszik ki a szociális ügyekhez kapcsolódó tételek! Keressen olyan képviselő-testületi határozatokat, melyek a települése szociális ellátórendszeréhez kapcsolódtak! A döntések alapján melyek a legjelentősebb szociális problémák a településén. Készítsen felmérést a helyi közösségének tagjai körében, ők mely problémákat látják a legsúlyosabbaknak. Van eltérés a képviselő-testületi határozatok és a felmérése eredményei között? Próbálja megmagyarázni az eltérés vagy a hasonlóság okát!

MEGOLDÁSOK:

A projektfeladatok egységes javítási-értékelési útmutatója megtalálható a közigazgatási ismeretek tantárgy érettségi vizsgaleírásában.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakövetelmények2024/kozig_ism_2024_e.pdf